

משנה שבת פרק ה

Mishnah Shabbat, chapter 5

(1) With what may an animal go out [on the Sabbath, i.e., what does not constitute a burden for the animal and is therefore not forbidden for his animal to transport on the Sabbath], and with what may it not go out [i.e., what is considered a burden and is

prohibited]? A camel [whose nature is tame] may go out [only] with a restraining rope [tied to its mouth]; a [white] dromedary [*na'akah*] [whose nature is more difficult to control] with its nose ring [*hotem*]; a Lybian donkey [being more difficult to control than the dromedary] with a [metal] bridle; a horse with its [neck] chain; and all chain-wearing [i.e., wild] animals may go out with their chains and be led by their chains, [these being necessary instruments in leading and controlling the animals; if one however used a stronger instrument than necessary, it would be considered a burden and forbidden. Likewise, if one used an instrument insufficient for controlling the animal, it, too, is forbidden as a burden. The water of the Red Heifer] may be sprinkled upon them, and they may be immersed in their place [i.e., if the chain becomes ritually unclean, the ceremony of sprinkling (see Numbers 19:14-22) and immersion (*tevilah*) may be performed while it is on the animal].

(2) A donkey may go out with its saddle cushion if it is tied to it [before the Sabbath commences. This cushion is to protect it from the cold]. Rams may go

רבנו עובדיה מברטנורא

א במה בהמה יוצאה. לפי שאדם מצווה על שביית בהמתו בשבת, ומידי דמינטרא ביה הבהמה לא הוי כמשאוי, ומידי דלא מינטרא ביה הוי כמשאוי: **אפסר.** חבל שקושרים על פי הבהמה: **והנאקה.** בגמרא מוקי לה בנאקה לבנה דוקא, שצריכה נטירותא יתירתא: **בחטם.** לוקחין כמין טבעת של ברזל ונוקבין חוטם הנאקה ומכניסין אותה בתוכו: **לובדקס.** חמור הבא ממדינת לוד, והם קשים וחזקים וצריכין שמירה יותר משאר חמורים הנמצאים בישוב: **בפרומביא.** רסן של ברזל: **בשיר.** כמין אצעדה סביב צוארו וטבעת קבועה בו ומכניסין בטבעת חבל ומושכין הבהמה: **וכל בעלי השיר.** כגון כלבים של ציידים חיות קטנות: **יוצאים בשיר.** כרוך על צוארן החבל הקבוע בשיר: **ונמשכים בשיר.** ואם רצה מושך הבהמה בחבל שבשיר: **ומזין עליהן וטובלין במקומן.** כמות שהן בצואר הבהמה אם נטמאו במת: **וטובלין במקומן.** מכניסים הבהמה במים להטביל השיר. ואע"ג דקיימא לן שכל הכלים המיוחדים לבהמה אין מקבלין טומאה, השיר וכיוצא בו מקבל טומאה וצריך טבילה, הואיל ונעשו לאדם שינדיג בו את הבהמה ככלי העשוי לתשמיש אדם דמי: **ב במרדעת.** כמין אוכף קטן, ומניחים אותו על החמור כל היום כולו כדי שיתחמם: **בזמן שהיא**

out tied [with a skin covering their genitals, to prevent coupling]. Ewes may go out [with their posteriors] exposed [i.e., their tails tied high to their backs, thereby encouraging coupling], tied [to their legs to discourage coupling], and [their wool] covered [to prevent soiling]; goats

may go out [with their udders] tied up. Rabbi Yose forbids in all these cases [maintaining that the aforementioned are considered burdens], save ewes that are covered [for their wool]. Rabbi Yehudah said: Goats may go out [with their udders] tied in order to dry up [to cease giving milk], but not to save their milk [a pouch is sometimes loosely tied around the udder to prevent the milk from dripping; consequently, it may fall off and the owner may pick it up, therefore

Rabbi Yehudah forbids it. But in the former case, it is tied very tightly].

(3) And with what may it not go out? A camel may not go out with a pad [tied to its tail for identification purposes] or *akud* [with its foreleg tied to its hind leg to prevent it from running away] or *ragul* [with its leg tied in a folded position]; and similarly, other animals. One must not tie camels together [one behind the other] and lead them, [this has an appearance of leading them to the market], but [if the camels are not tied to one another] he may gather all the [individual] cords

רבנו עובדיה מברטנורא

קשורה לו. מערב שבת, דגלי דעתיא שהחמור צריך לו לחממו, כדאמרי אינשי חמרא אפילו בתקופת תמוז קריר ליה, ולא משאוי הוא. אבל לקשור מרדעת על החמור בשבת אסור, לפי שאי אפשר לקשרה לו אלא אם כן סומך עצמו בצדי הבהמה ונמצא משתמש בעבלי חיים, ואם עבר וקשרו אסור לצאת בו: **לבוביץ.** בעור שקושרים להם כנגד זכרות שלא יעלו על הנקבות: **שחוזות.** שאוחזים אליה שלהן קשורה למעלה כדי שיעלו עליהם זכרים: **כבולות.** שכובלים אליה שלהן וקושרים אותן ברגליהן כדי שלא יעלו עליהם זכרים: **כבונות.** שקושרים בגד סביב הכבשים ביום שנולדים לשמור צמרן שלא יטנף: **צרורות.** דדיהן צרורות, פעמים ליבש החלב שמהדיקים אותן בחוזק, ופעמים קושרין להם כיס בדדיהן שלא יטפטף החלב לארץ ויפסד: **רבי יוסי אוסר כבולץ.** דמשאוי הוא: **חוץ מן הכבונות.** שהוא שמירת צמרן שלא יטנף והוי להו תכשיט: **יוצאות צרורות ליבש.** רבי יהודה סבירא ליה כתנא קמא דלאו משאוי הוא, מיהו ליבש דמהדק שפיר ליבא למגור דלמא נפיל ואתי לאתויי, אבל לחלב דלא מהדק שפיר אסור, חיישינן דלמא נפיל ואתי לאתויי. והלכה כתנא קמא: **ג מטוטלת.** חתיכה של מטלית קשורה בונבו לסימן או לדבר אחר: **עקוד.** שקושרים ידיהם עם הרגלים בכבלים שלא יברחו: **רגול.** שכופפין ידו על זרועו וקושרין: **לא יקשור גמלים זה בזה וימשוך.** אחד וכולן הולכין, שלא יראה כמוליכין בשוק למכרן: **אבל מכניס הוא**

in his hand [making sure that less than a hands breadth of rope is hanging from his hand; anymore than this would have the appearance of carrying a rope] and lead, [and even if some of the cords are wool and others linen, it is permitted to lead] provided he does not twine them together [by intertwining the cords he creates *shatnez* and would be prohibited from holding the cords together, since the cords

חבלים לתוך ידו וימשך, ובלבד שלא יכרך: ד אין חמור יוצא במרדעת בזמן שאינה קשורה לו, ולא בזוג, אף על פי שהוא פקוק, ולא בסלם שבצוארו, ולא ברצועה שברגלו. ואין התרנגולין יוצאין בחוטין ולא ברצועות שברגליהן. ואין הזכרים יוצאין בעגלה שתחת האליה שלהן. ואין הרחלים יוצאות חנונות. ואין העגל יוצא בגימון. ולא פרה

also keep his hand warm].

(4) A donkey may not go out with a saddle cushion, when it is not tied to it [before the Sabbath], or with a bell, even if it is stuffed [and does not ring, nevertheless, it has the appearance of being taken to the market for sale], or with a ladder [-shaped yoke] around its neck [placed on the animal to prevent the animal from turning its head to scratch and further irritate a bruise], or with a [cushioned] thong around its foot [to prevent bruising caused when one foot knocks into the other]. Fowl may not go out with [identification] ribbons, or with a strap tying their legs [together, to prevent them from jumping around and breaking vessels]. Rams may not go out with a small wagon under their tails [this refers to a particular species of ram whose tail was very fat and long; to prevent it from getting caught on the ground it was tied to a small wagon], ewes may not go out protected [with] *hanunot* [chips; these were chips of a *hiyun* tree placed into the nose of an animal to induce sneezing, which, in turn, would dislodge worms on its head], or a calf with a training yoke, or a cow with the [prickly] skin of a

רבנו עובדיה מברטנורא

חבלים לתוך ידו. והוא שלא יהיו ראשי החבלים תלויין ויוצאין מתחת ידו לארץ טפח או יותר, כדי שלא יראה כמי שנושא חבלים תלויין בידו. ובלבד שלא יכרוך. לא לענין שבת קא מיירי השתא אלא לענין כלאים, והכי קאמר, המכניס חבלים בידו קצתם של פשתן וקצתם של צמר לא יכרוך זו בזו, דכי כריך להו הוו כלאים וידו מתחממת באחיזתו ואסור: ד בזוג. כמין פעמון שתולין בצואר הבהמה שתשמיע קול בהליכתה: אע"פ שהוא פקוק. במוכין, דהשתא אין העגבל שלו מקשקש להשמיע קול, מפני שנראה כמוליכו למכור בשוק: בסולם שבצוארו. כשיש לו מכה נותנים בצוארו עצים כמין שתי וערב כדי שלא יחזיר ראשו לחכך חבורתו: ולא ברצועה שברגלו. בהמה שמכה רגליה זו בזו בהליכתה עושין לה כמין טבעת של רצועה עבה וקושרין אותה במקום שרגליה מנקשות זו בזו: בחוטין. שעושים להן לסימנא שלא יתחלפו בתרנגולות אחרים: ולא ברצועות. שקושרין שתי רגליהן יחד ברצועה קצרה שלא ידלגו וישברו את הכלים: בעגלה שתחת האליה. כמין עגלה

hedgehog [tied around its udder, to prevent reptiles from suckling], or with a [decorative or control] strap between its horns. Rabbi Elazar ben

בְּעוֹר הַקֶּפֶד, וְלֹא בְּרִצּוּעָה שְׁבִין קֶרְנֵיהָ. פָּרְתוֹ שֶׁל רַבִּי אֱלֶעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה הִיְתָה יוֹצֵאָה בְּרִצּוּעָה שְׁבִין קֶרְנֵיהָ, שְׁלֹא בְּרִצּוֹן חֲכָמִים:

Azariah's cow used to go out with a strap between its horns, [but] not with the consent of the Rabbis [the Gemara explains that the cow actually belonged to his neighbor, but is referred to here as his own, see the following Gemara portion].

רבנו עובדיה מברטנורא

קטנה קושרין תחת האליה של הכבשים שאלייתן גדולה כדי שלא תלקה באבנים ובסלעים: חנונות. עץ אחד יש ששמו יחנון, מביאין קיסם ממנו ומניחין לה בחטמה כדי שתתעטש ויפלו התולעים שבראשה. ולזכרים אין צריכין לעשות כן, שמתוך שמנגחים זה בזה נופלין התולעים מאליהם: בגימון. כמין עול של גמי נותנים על צואר העגל שיהא למוד לכוף ראשו כשיגדל: בעור הקופר. שרץ שנימיו חדין כמחט, וקושרין עורו בדדי הפרה שלא יינקוה השרצים: ולא ברצועה שבין קרניה. בין לגוי בין לשמור אסור, דכל נטירותא יתירתא משאוי הוא: פרתו של רבי אלעזר בן עזריה. לא שלו היתה אלא של שכנתו, ועל שלא מיחה בה נקראת על שמו: